

EGYETÉRTEÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

Budapest, IV. himz-utca 1. sz.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadhatók el.

Kéziratok csak rendkívüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó hivatal:

Budapest, IV. himz-utca 1. sz.

hová az előzetési pénzek küldendők.

Előzetési díj: Vidékre postán vagy helyben házhoz... Egy évre... Félévre... Negyedévre... Egy óra... Egy szám 6 krajczár.

TÁVIRATOK.

Szeptember, máj. 12. (Az „Egyetértés” távirata.) A negyvennyolc párt itt megalakult. Elnök Weber Samu evangélikus lelkész lett.

Mérenylet a német császár ellen. Berlin, máj. 12. (Az „Egyetértés” távirata.) A tegnapi elkövetett mérenylet folytán még ma is roppant izgatottságban van az egész város.

Berlin, máj. 12. Delbrück miniszter ide érkezett. A német nagykövetség ma az osztrák magas hivatalnokok és az itt megbízásos idők nagykövetei jelentek meg.

Berlin, máj. 12. A császár este a trónörökös és a badeni nagyhercegnő kíséretében a dalszínházba ment, innét pedig később a drámaszínházba.

Berlin, máj. 12. A császár este a trónörökös és a badeni nagyhercegnő kíséretében a dalszínházba ment, innét pedig később a drámaszínházba.

Berlin, máj. 12. Valamennyi reggeli lap különbség nélkül a hazafini nyilatkozatokról szól, melyek a lakosságnál nyilvánvalóan és kifejezetten adnak a legmélyebb tiszteletet, melyet mindnyáján éreznek.

Berlin, máj. 12. Valamennyi reggeli lap különbség nélkül a hazafini nyilatkozatokról szól, melyek a lakosságnál nyilvánvalóan és kifejezetten adnak a legmélyebb tiszteletet, melyet mindnyáján éreznek.

Konstantinápoly, máj. 12. Layard tiszteletére a szultán által adott ebédnél a miniszterek és hadtestparancsnokok is megváltak. Az oroszok megszállották Csukrus Batum közelségében.

ADEN, máj. 12. Ajfelközt. Több szállító hajó indult el az oroszok felé.

szétábrabolására és felosztására, vagy olyan kombinációra, mely ép úgy Törökország életképességét, mint a keresztény de török igazgatóságát függő hűbéres népek tökéletes függetlenségét biztosítja.

London, máj. 12. (Az „Egyetértés” távirata.) A „Whitehall review” oroszországi levelezője a következőket írja: Oroszország belhelyzetét rendkívül válságos. A panszlavok dühösek a felett, hogy Oroszországnak nincs más kilitása mint Európa előtti lealáztatás és hogy keresztény testvéreik a porta kezei között fognak maradni.

Bécs, máj. 12. (Bud. Corr.) Itt tegnap és ma tárgyalások folytak a két kereskedelmi miniszterium képviselői és az osztrák Lloyd elnöke és igazgatója között.

Bécs, máj. 12. (B. C.) A delegációk a legújabb intézkedések szerint e hó 22-ére hivatnak egybe, ha addig a 60 millió hitel fedezéséről szóló törvényjavaslat mindkét törvényhozásban letárgyalatik.

Budapest, május 12.

A főrendiház egyesült hármask bizottsága tegnapelőtt és tegnap tartott ülésében letárgyalta a vám- és kereskedelmi szerződésről, a vámtarifáról, a részvénytársulatokról és az osztrák-magyar bankról szóló törvényjavaslatokat.

A képviselőház kedden kezdi meg a 60 millió rendkívüli hitel fedeztetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. A pénzügyi bizottság legközelebbi ülésében tárgyalni fogja a regnicolaris bizottság jelentését a quótáról.

Budapest, május 12. A nap fő eseményét képezi a Vilmos német császár ötlete ellen elkövetett mérenylet. Ezzel párhuzamban áll két más hír ugyanazon oldalról.

Angliából írják Bécsbe, miszerint az orosz demontik dacára még is val az, hogy Anglia conditio sine qua nonul tette Batum és Karsz város visszabocsátását és a törökök megszállási jogát a Balkántól dél felé fekvő városok névére, és Suwaloff is hajlandó cseréjének javasolni, engedjen a két várné névére az angolok kívánságának s elégedjék meg a kisebbitett Bulgáriával is.

Törökországban ismét kabinet válság van készülében és több mint valószínű, hogy Sadiq pasa le fog köszönni; helyébe miniszterelnökkül Said pasat említik, kit a szultán különösen kedvel. Said előre kijelenté, miszerint a porta ezennel csak saját érdekei megőrzését tartandja szem előtt, hogy minden rokonszenvről Anglia iránt és minden ellenszenvről Muszkországnal ellenmondott és egy angol-muszká háború esetére azon hatalmassághoz fog csatlakozni, mely Törökországnak legnagyobb előnyököt ígér.

elég sűrű körülzárólist eszközöljenek, nehogy a felkelés még tovább is terjedjen. A törökök még mindig kének a három vár kiürítésével, ép úgy a muszkák Drinápolyba vonulásával s egyelőre csak Csataldjáig mennek vissza.

Batum vidékéről érkező hírek pedig a lázok felkelését is növekedésben lévőnek állítják, a többiek közt azt is, hogy a fejezében lévő lakosság már nem 20, de 50 ezer emberre megy. Ezen erőnövekedésről jelentést is tetek már Layardnak, Salisbury lordnak, a brit parlamentnek és a lord Mayornak és felirataikban kérik Viktoria királynét, hogy őket segítse.

Ha a muszká kabinet csakugyan elhatározza magát arra, hogy az angol követeléseket engedjen, úgy nem hadserégnek vesztélyeztetett helyzetbe, az angoloktól félelem, a törökök ellentállása, a románok makacssága, de még a lázok és pomok lázadása sines anyai hatással a czár elhatározására, mint a muszká és lengyel befolyarral. Legutóbb is Varsóban magában 150 főt embert fogott el a kormány, többnyire papok fiait, kik a nagy muszkországi forradalmi titkos kormányzati összeköttetésben állottak.

Egyébírtán a forradalmi szellem úgy látszik már átcsapott Gárcsországra is, mert mint a N. Fr. Presse-nek egy lemebergi távirata jelenti, Gárcsország több városában tegnap több elfogatás történt, mivel az elfogottak ott s o c i a l i s t i k u s propagandát csináltak.

Folyó hó 8-dikán a brit keletindiai expedíció átment Adennél s eddig már a Suez csatornában vitorlázik.

Magyarország a vilákiállításán.

Saját levelezésünktől. Páris, május 10. (A magyar osztály. — A csarnok homlokzata. — A magyar csárda. — Berkes a valesi hercegnél a francia pénzügyminiszternél. — A fanemek pavilonja. — 2000 szék fordó.)

Miódon tegnap ismét a kiállításba mentem, önkénytelenül eszembe jutottak a mi vidéki szintársultaink. Meglehet, hogy a francziák is úgy gondolkodtak vilákiállításunknál, mint az említett szintársultalok előadásainál.

Ugy hiszem nem eszalkoztam az mondván, hogy a kiállításról csak e hó 20-ka felé lehet majd mondani, hogy elkészült; de azért a ki jönni akar ne tartsa magát e miatt vissza; a 4 nap ugyanis beletelik az utazásba, s mire a már megszépült-heteket megtekintette: kézen lesz a többi is.

Helyén találom, hogy ma, midőn e lap hasábján közölték alapján a t. olvasók a párisi vilákiállításról általános képet már alkothattak magunknak, átgorva a többi nemzeteket hazánk kiállításába vezetem a t. olvasóközönséget. A magyar kiállítás 1200 honfi, művészetének szorgalma és ipara termékeinek gyűjteményét képezi, nagy változatosságban feltüntetve mindjárt, mit hazánk termel, feldolgoz és elállít. Általán véve mondhatjuk, hogy bár nem nagy számmal vannak képviselve, de méltóan; s amit kiállításunk is versenyekepes s felvilágosítja ismét a külföldieket arról, hogy Magyarország melyi gazdag s menyire iparkodik elérni a tökéletességet. A külföldi párisi kiállítás egy ismét műveltebb, fejlődöttébb s előrehaladottabb Magyarországot lát maga előtt s azon tudatban hagyja el osztályunkat, hogy a nemzet, mely így halad, már törekvése által biztosította magának a később nyernendő babért.

Közvetlenül a második nagy keresztfolyósó előtt Páris városának palotája s a szép művészetek csarnoka közt képződött szabad tér s kerterre nézve áll egy izléses körülbelül 25—30 öl hosszú épület jobb és bal sarkán egy-egy emeletes házzal melyeket egy szintoly magasra emelt oszlopocsarnok köt össze.

A csarnoktól balra álló ház Ausztriáé, a jobb oldalon levő, hazánké; mindkettő egy modern levén építve, csak a czimer és a sas különbözőket meg egymástól. A magyar ház tehát, melyről itt különösen szólni akarok, földszint és emeleten 3 ablakkal bír, melyek közei, a magyar czimeret övező, divatos barna fafestményekkel vannak díszítve. A két háznál valamint mélyebben fekvő oszlopocsarnok ép oly magas mint a házak. Ezekkel hasonló festményekkel díszített homlokzatának 8 boltive ugyanannyi oszloppárok nyug-szik, melyeknek a csarnok sötétvörös tölgy fála előnyös háttérrel szolgál.

A csarnok homlokzat ívének díszítése egy-egy emléktáblát bír középpontul, melyeken nevezés férfiak nevei írva, s sorban így következnek: Széchenyi, Petőfi, Grillparcer, Fűhrich, Mozart, Donner, Fischer és Ressel. — Az ívek alatt és az oszloppárok között 8 szobor van elhelyezve, melyekről csak azt jegyeztem meg, hogy egy sem magyar mű. Az oszloppároknak megfelelőleg a homlokzat felett szintén jelképes szobrok állanak.

A csarnok középpontját királyunk ő felségének álló szobra, katonai egyenruhában foglalja el, körülvéve különféle díszmunkáktól. A sarokban pedig 2 nagy ajtó van „Hongrie” felirással, ezek egyike a magyar kiállításba, másika pedig fel az emeletre vezet.

A csarnok háttalra függőlegesen vízszintesen állanak, melyek a csarnok szélességének felét veszik igénybe s alighanem képek s rajzok felüggesztésére szánva; mert itt Kaiser és Feszl építésznek a Deák Ferenc mauzóleumára vonatkozó 3 tervét láttam. Végül legyen még megemlítve, hogy e közös épület előtti 2 nagy árcozon, egyikén a magyar nemzeti zászló, az új állami czimerrel díszítve lobog, a másikon pedig a kétféjú sással bíró sárga zászló van felhúzva.

A mi magát a magyar kiállításról illeti, annak leírását azon okból halasztom egyelőre el, mert bár legnagyobb része a kiállításra kész, mégis van még néhány kiesmagogalatlán láda, melyek talán ép azon szakra való tárgyakat foglalhatnának magukban, melyekről történetesen már megemlékeztem volna s így sértene az összefüggést ha más helyen lennek kénytelen azokat leírni. Nehány nap múlva azonban már rendszeresen reménylen megkezdhetni a magyar kiállítás részletes leírását.

Haladjunk tehát át a terméken, a gépcsarnokon s fedett folyosón s kiérünk a kiállítás jobb udvarába, melyben kertek és egyes pavilonok, házak állanak. Kérve tehát az említett udvarra, forduljunk jobbra, s eléjük néhány lépés után a magyar csárdát. Bevezetésül róla annyit mondom el, hogy az alföldről sem lehetett volna csardásbázis csárdát ide állítani. Falusi szokás szerint a csárda is, keskeny oldalával áll az utcára. Főbejárata a tulsó oldalról van, hol néhány lépcső az ereszt alól kiépített s az ajtó is az eső ellen védő tornácba jutunk, a honnan vagy a csárda belsejébe, vagy jobbra fordulva a csárda folytatását képező másik tornácba léphetünk.

Párisi csárdák mindenben eredeti. Falai kívül belül fehérre meszelve, s szobája téglával van kirakva, s bár hiányzik — a helyszűke miatt — a siska-kályha, de ott van azért az egyik sarokban a csaplóros leztekretek, „kármentő”, melyet hába keresztünk a bécsi kiállítás csárdájának nevezett nyírákban.

Illmer Károly ur a csárda tulajdonosa egyszerűen emellett, hogy valódi s e költői névre érdemes épületet mutasson be a külföldnek. A csárda Kauer Jozsef budapesti építész terve után egy párisi vállalkozó által építetett s Illmer urnak 14 000 frankjába került a berendezést még nem számítva.

A legszebb az, hogy a csárdára minden a kiállítás látogató 1000 ember után 50 centimes az 25 kr. adó van kivetve. Ily adó azonban a többi vendéglőt is terheli. Az ételek és italok legjobban tanak a gazda mellett, aki itt gulyást, vagy pörköltet evett s bort ivott hozzá, meg fog emlékezni annak zamatos magyar ízéről még soká.

A pinézerek magyar nyelven kívül még franczián és németül beszélnek. Et non venio ad fortissimum virum! A csárda lelke, az idegenek zenedeleje, a magyar kiállítás büszvére terék át: Berkes Lajos s derék zenekára. Berkesünk, ki tegnap a Valesi hercegnél játszott s ma a pénzügyminiszternél fogja magát bemutatni, nagyszerű tenzében részél, ha játszik a ki csak meghallja zenését távolról siet ide s százal veszik körül, és szólni nem akaró taps, hurrah, ewiva, bravo kiáltások mellett dobják obujuskaikat meg a chinaik és japánok is a körözöttet tányéra.

Egy angol tegnap annyira lelkesült a zenén, hogy 3 üveg cognacot tétetett az asztalra. Berkes azt gondolván, hogy jó huzott az üvegből, de olyan arcot csinált, mint az egyszerű cigány, ki a korty után kéfé kért.

Egy szóval, csárdánk a kiállítás előkelőinek leggyótyja, s cigányunk benne a kedélyeket uraló zenekirály.

A csárdától tovább haladva egy nyolczeszléltágas pavilon akad szemünkbe, mely tisztán tolgfából készült s kupos önéfölddel bír. Ez Engel Adolf és fiaiczig kiállítás Pécéről s illik, hogy minden honfi a ki kijön, meggyőződők arról, mit a külföldiek is elismerésükben részesítenek. E költséges kiállítás (körülbelül 20 000 frank) a vallás és közközlési magyar kir. miniszter ur felszólítása folytán, miután a kiállított anyag a magyar vallás alapítványi erdőségéből került ki — létesítetett a nevezett czég által. — A pavilon léteje 24 izléses padolat négyzög (parquette) mintával van kirakva s hasonló padolat szegélyeket tartalmaz, s az ösztintek akarunk lenni, bátran mondhatjuk, hogy hasonló kivitel nem találtunk az egész kiállításban. Izlés és a kiállítás olyan, mely teljesen igazolja azon körülményt, hogy Engel A. és fiaiczig énként néhány száz wagonra menő kivitel, magába Francziországból képeket felmutatni. A pavilon körül még nagyobb értékű fane-

műeket találunk minők: hajóépítéshez való fák egész 12 méter hosszúságban, Németországba nagy kivitelnek örvendő 2 hüvelyk vastag dupla dongákat sörös hordók számára, ágyutalpakát, ágyúkerék- és ágyú-küllőfákat s mind olyatén feldolgozását az erdő anyagának, melyben Magyarország ezen czég által méltóan van képviselve. Sőt meg vagyunk róla győződve, hogy Engel Adolf és fiaiczig, mint magyar faiparosok egyike lesz azoknak, kiket a franczia köztársaság a becsületrenddel fog megjutalmazni.

De három a magyar! A csárda, az Engel-pavillon s Guttman S. H. nagy-kaniszi fakereskedő hordó colossusa. E hordó, melynek részét 3 wagon hozta, s melynek összedítása a kiállítási téren 20 napon keresztül adott munkát 9 embernek, 1000 hektolitert fogad be, tehát csaknem 2000 akó tartalommal bír. Emeli e mű érdekességét azon körülmény, hogy 82 dongája, fenékrezié, alzat fái és 18 vaspántja egyhosszban rakva egymás mellé, egy kilométer tesznek ki.

A hordó azon feneké, mely a kiállítás felé néz, gyönyörű fametszvényekkel bír. Legfelül a magyar állami czimere, ezalatt egy táblán áll: „Exposition uni verselle” a hordófenék középső részét kis bacchusok díszítik, melyek a szüretelését vannak előlgaflva. A csapját egy pinze bejárattal képezi, melytől jobbra balra 2 pajzs van, egyikben „anno 1878” másikkban „Labore et perseverantia” felirással.

A mesteri fametszvényeket, aranyozott felírásokat, a fektetőre fényezett dongafejek mint keret vékony körül a hordó fenekét, mint valami kepet mutatják be.

A lakus elbámul az órási nagyságon, de a szakértő ki e műremeket közelről tekinti meg, s nem látja a műkét összesítését, nem látja — bár tudja — hogy miként és hol vannak a részek összeillesztve, ha látja a főt, melynek legeskelelyebb hiba sines, akkor lesz csak elragadtatva a nagyság által, melytől teljesen rendesen a pontosság nem nagy suly fektetett, csak akkor lesz meggyőződve arról, hogy mesteri kéz remeke előtt áll, mely a párisi kiállítás egyetlen e szakra vágó példánya, s a mely kiállításoknál Guttman S. H. urnak becsületére és a magyar kiállítás dicsőre válik.

A látogató ki az idegenek utcajánál lépett kiállításunkba látta építésmódotnak modern voltát: átláthatva a kiállítás országunk gazdaságáról s népünk szorgalmáról győződhetett meg beterve a csárdába, itt pedig alkalma van látni hoununk vigy s életre való hait zeneszó mellett vígadni.

Pesti tavaszi löversenyek. — Május 12. — I.

(U—i) A rákosi gyepre még nem özönlött ki oly mérbebe a fővárosi közönsége mint ma délután a tavaszi első napi futtatásra, melyre az idő is nagyon kedvezett; noha olykor-olykor Jupiter pluviusus marczona arczal fenyegetőzött, de homlokának komor redőt Phoebus mindannyiszor elsímta verényes mosolyával. A turf szokott fériaian kívül, az előkelőség mindkét nemből nagy számmal jelent meg az érdekes futamokban gyönyörködni. A páholyokban ott láttuk Coburg hercegnőt, b. Edelsheim-Gyulainét, ifj. gr. Almásy Kálmánét, gr. Andrassy Manonét, gr. Andrassy Aladárét, b. Bourgoigne franczia konzul nejét, az Odescalchi és Turn-Taxis hercegi családok női tagjait. Pálffy, Pejacsevics, Csekonics, Wenckheim, Szapary stb. grófnokét számos más előkelő délnét. A férfi-csoportzatokban, a tribúnok előtt a notabilitások közül jelen voltak: Coburg herc. b. Edelsheim-Gyulai főhadparancsnok, Majláth országbíró, Eszterházy Lajos herc. gr. Szapary Antal, gr. Szapary Géza fumei kormányzó, b. Fehérvári tábornok. A miniszteriumot képviselték: Tisza Kálmán, báró Wenckheim Béla, Széll Kálmán, b. Bedekovics. A volt-miniszterek közül b. Simonyt és Szlavyt láttuk, kevéssel a versenyek kezdete előtt érkezett ki Vilmos főherceg is, kedélyesen társalgva a sport több előkelő férfival.

Az első futtatás pontban három órakor a száz-aranyos „Széchenyi-díj”-ra történt, melyre ötos mezonny alakult, mérközvén: id. gr. Henckel Hugó „K o t o p o p á - j a”, General Hope „C r i t e r i u m a - a”, gr. Festetics Pál „E r z s i - j e”, br. Majthényi Izidor „H o t s p u r - j a” s a Gyürky Béla ur „L ó r i n c z - e”.

Vezetett szép iramban „Erzsi”, nyomában „Lórincz”, Hotspur, Konotoppa, Criterium. Így haladtak föl az erdő alatt egészen az istállóval szemben, a mikor Konotoppa kezdé elvitatni Erzsi-t a kalauz szerepét, s Criterium is javított helyzetén. A végfordulónál e három paripa közt heves viadal fejlődött ki, derékfúttással haladtak a távoslopig, honnan heves biztatással Criterium érkezett egy husszal előle a czélhoz; „Erzsi”, mint második, a tét-és bánatösszegnek negyven aranyát nyerte; jó harmadiknak „Lórincz” érkezett be. A totalisateur öt forintnyi tét után ötvenöt forint osztalékot adott.

Az „egyedüli nemzeti díj” 618 aranyért szintén elő pályázott, jlesen: a Blaskovics Ernő ur „B o l y g ó - j a”, gr. Festetics Pál „W i l d R o w e r - j e”, b. Majthényi Izidor „V i o l a n t e - j a”, id. gr. Henckel Hugó „S a b i n u s - a” s a gr. Szlavay János „A l t o n a - j a”. — Főkedvezteket e mezonnyben e két utóbb említett paripát jelölték ki.

A vezetést Altona vette át; Sabinus; Wild Rower nyomában, utának Violante és Bolygó. Altona egész az utolsó fordulókig kalauzolt, a mikor Sabinus szépen fölözökenve a mezonny ére erősen kezdte vitatni az elsőség jogát Altonától s közvetlen a célpónt előtt sikerült is egy husszal legyőzni derek ellenfelét, mely aztán a második lóit illető tét-és bánatösszeg felét biztosít magának a „Bolygó” ellen, mely harmadiknak érkezett be. A totalisateur 5 forintra 19-et adott osztalékul.

Most a „mezei gazdák versenyé” következett. Tizenegy szálgány állott ki a gyepre apró virgocson lovakon, lobogós ujju ingben, bőrgyáiban, viritó színt mellényben. A száz forintnyi első díjat Ftina István aszálói lakos világos pejaripája, az ötven forintot, mint második a Herédi István szolnoki lakos vörös pejlva nyerte, míg a huszonöt forintnyi harmadik díj a Szinák János úpesti lakos szürkejének jutott.

